

The Holy See

SLAVLJE CVJETNICE - NEDJELJE MUKE GOSPODNJE

HOMILIJA SVETOG OCA FRANJE

*Trg svetog Petra
Nedjelja, 2. travnja 2023.*

[Multimedia]

„Bože moj, Bože moj zašto si me ostavio?“ (Mt 27, 46). To je zaziv koji ponavljamo u današnjoj liturgiji u pripjevnom psalmu (usp. Ps 22, 2) i jedini koji Isus izgovara na križu u Evanđelju koje smo slušali. To su, dakle, riječi koje nas vode u središte Kristove muke, do vrhunca patnji koje je podnio da nas spasi.

Isus je podnio mnoge patnje i svaki put kad slušamo izvješće o mucima koje je doživljavao, one dopiru do nas. Bile su to *tjelesne* patnje: pljuske, batinjanja, bičevanje, trnova kruna, muke podnesene na križu. Bile su to *patnje duše*: Judina izdaja, Petrova nijekanja, vjerske i građanske osude, ismijavanje stražara, uvrede pod križem, odbacivanje mnogih, potpuni neuspjeh, napuštanje od učenika. Pa ipak, u svojoj boli, za Isusa je ostala jedna sigurnost, a to je Očeva blizina. Ali sad se događa nezamislivo; prije svoje smrti vapi: „Bože moj, Bože moj zašto si me ostavio?“. Isusova napuštenost.

Evo najgore patnje – patnje *duha*: u najtragičnijem času Isus doživljava napuštenost od Boga. Nikada, prije toga, Oca nije nazvao općim imenom – Bog. Da bi nam dočaralo snagu toga, Evanđelje donosi tu rečenicu također na aramejskom: to je jedina, od onih koje je izgovorio Isus na križu, koja je došla do nas na izvornom. Ono što se stvarno događa jest krajnje poniženje, to jest napuštenost od svoga Oca, napuštenost od Boga. Gospodin dolazi trpjeti iz ljubavi prema nama. To nam je čak i teško razumjeti. Vidi zatvoreno nebo, doživljava gorku granicu življenja, brodolom života, krah svake sigurnosti: u njegovu „zašto“ razliježe se krik svih „zašto“. „Ti, Bože, zašto?“.

Bože moj, Bože moj zašto si me ostavio? Glagol „napustiti“ u Bibliji ima jaku konotaciju; javlja se u trenucima krajnje boli i patnje: u propalim, odbačenim i iznevjerenim ljubavima; u odbačenoj i pobačenoj djeci; u situacijama odbacivanja, udovištva i ostavljenosti; u iscrpljenim brakovima, u isključenostima koje lišavaju društvenih veza, u nepravednom tlačenju i u samoći bolesti: ukratko, u najdrastičnijim kidanjima veza. Tu se izgovara ta riječ: „napuštenost“. Krist je to odnio na križ, preuzevši na sebe teret grijeha svijeta. A na vrhuncu je On, jedinorođeni i ljubljani Sin, doživio ono što mu je najviše tuđe: napuštenost od Boga, Boga koji mu je daleko.

Ali zašto je otišao tako daleko? Odgovor je samo jedan: *zbog nas*. Zbog nas. Braćo i sestre, ovo danas nije neki spektakl. Neka svaki od nas, slušajući ovu Isusovu napuštenost, kaže samom sebi: *zbog mene*. Ta napuštenost je cijena koju je Isus za mene platio. Bio je solidaran sa svakim od nas do krajnjih granica, da bude uz nas *sve do kraja*. Iskusio je napuštenost da nas ne ostavi taocima očaja i da zauvijek bude uz nas. Učinio je to za mene, za tebe, jer kad ja, ti ili bilo tko drugi osjeća da je u bezizlaznoj situaciji, da je izgubljen u slijepoj ulici, da je potonuo u ponor napuštenosti, da je uvučen u vrtlog mnogih „zašto“, postoji nada. On je to učinio za tebe, za mene. To nije kraj, zato što je Isus bio tamo i sad je s tobom: On, koji je iskusio udaljenost napuštenosti da u svojoj ljubavi prigrli svako naše udaljavanje. Kako bi svaki od nas mogao reći: u mojim padovima – svaki je od nas pao mnogo puta – u mojem očaju, kad se osjećam izdano, ili kad sam ja izdao druge, kad se osjećam odbačeno ili sam ja odbacio druge, kad se osjećam napušteno ili sam napustio druge, mislimo na to kako je On bio napušten, izdan, odbačen. I tamo nalazimo njega. Kad se osjećam grešnim i izgubljenim, kad više ne znam kako dalje, On je sa mnom; u tolikim mojim hirovima, u tolikim mojim neodgovorenim „zašto“ On je tu.

Tako nas Gospodin spašava, iz dubine naših „zašto“. Odatle se otvara *nada* koja ne razočarava. Na križu, naime, dok doživljava krajnju napuštenost, ne prepušta se očaju – to je krajnost – nego moli i pouzdaje se. Izvikuje svoj „zašto“ riječima psalma (22, 2) i predaje se u Očeve ruke, čak i ako ga osjeća dalekim (usp. *Lk* 23, 46) ili ne osjeća njegovu prisutnost zato što osjeća da je napušten. U svojoj se napuštenosti ne prestaje uzdati. U napuštenosti nastavlja ljubiti svoje koji su ga ostavili samog. U napuštenosti oprašta onima koji su ga pribili na križ (r. 34). Evo gdje ponor našeg zla biva uronjen u veću ljubav, tako da se svako naše odvajanje pretvara u zajedništvo.

Braćo i sestre, sva ta ljubav prema nama u kojoj nas je Isus ljubio do kraja može preobraziti naša kamena srca u srca od mesa. To je ljubav samilosti, nježnosti i suosjećanja. To je Božji način: blizina, suosjećanje i nježnost. Bog je takav. Napušteni Krist potiče nas da ga tražimo i ljubimo u napuštenima. Zato što u njima nisu samo oni u potrebi, nego je i On, napušteni Isus, Onaj koji nas je spasio sišavši u dubinu našeg ljudskog stanja. On je sa svakim od njih, napuštenima sve do smrti... Mislim na tog takozvanog „uličara“, Nijemca, koji je umro pod kolonadom, sam, napušten. On je Isus za svakoga od nas. Mnogi trebaju našu blizinu, mnogi koji su napušteni. I ja trebam Isusa da me miluje i da mi se približi, i zato ga idem pronaći u napuštenima, u osamljenima. On želi da se brinemo za braću i sestre koji su najsličniji njemu u krajnjem činu boli i samoće. Danas je mnogo onih koji su napušteni poput Krista. Ima cijelih naroda koji su izrabljivani i prepušteni

sami sebi; ima siromaha koji žive na raskršćima naših ulica i koje nemamo hrabrosti pogledati u oči; ima migranata koji više nisu lica nego brojevi; ima odbačenih zatvorenika, ljudi okarakteriziranih kao problemi. Ali ima i mnogo nevidljivih, skrivenih napuštenih krista, koje se odbacuje u rukavicama: nerođena djeca, starije osobe koje su ostavljene same – možda tvoj otac ili majka, djed ili baka, napušteni u ustanovama za starije osobe – bolesnici koje nitko ne posjećuje, invalidi koje se ignorira, mladi koji osjećaju veliku prazninu u srcu, a da nitko doista ne čuje njihov vapaj boli. I ne nalaze drugog izlaza osim samoubojstva. To su napušteni ljudi danas, današnji kristi.

Napušteni Isus traži od nas da imamo oči i srce za napuštene. Za nas, učenike Napuštenog, nitko ne smije biti marginaliziran, nitko ne smije biti prepušten sebi samom; jer, upamtimo to, odbačeni i isključeni žive su slike Krista, podsjećaju nas na njegovu ludu ljubav, njegovu napuštenost koja nas spašava od svake samoće i očaja. Braćo i sestre, molimo danas za tu milost: da znamo ljubiti Isusa napuštenog i da znamo ljubiti Isusa u svakom napuštenom muškarcu, u svakoj napuštenoj ženi. Molimo za milost da znamo vidjeti i prepoznati Gospodina koji još uvijek vapi u njima. Ne dopustimo da se njegov glas izgubi u zaglušujućoj tišini ravnodušnosti. Bog nas nije ostavio same; brinimo se za one koji su ostali sami. Tada, tek tada, naše će želje i osjećaji biti želje i osjećaji Onoga koji za nas samog sebe „opljenio“ (*Fil 2, 7*). Opljenio se potpuno za nas.